

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Sedmíkráska, o.p.s.
Bezručova 293, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

SVĚT NAŠIMI SMYSLY ČICH

Autor: Mgr. Pavel Sedlák
Vytvořeno: leden 2013
Název: VY_32_INOVACE_PRV_15_SMYSLY
3. – 5. ročník

Projekt Sedmíkráska
CZ.1.07/1.4.00/21.3812

Vzdělávací oblast, tematický okruh, téma vzdělávacího materiálu:

Základní vzdělávání, 1. stupeň.
Člověk a jeho zdraví, lidské smysly – čich.

Metodický list, anotace:

Tato interaktivní prezentace je určena pro žáky 1. stupně.
Slouží k doplnění informací k učivu o čichu pomocí pracovních listů.

SVĚT NAŠIMI SMYSLY - ČICH

Jméno: _____

Datum: _____

Náš čich vnímá vše příjemné i nepříjemné

Vše kolem nás má svou vůni. Oblečení, knihy, vše, na co si jen vzpomeneme.

Čicháme jen při vdechnutí, ne při výdechu.

Kvalita čichu nezáleží na velikosti nosu.

Některé vůně jsou pro lidi příjemné a některé nepříjemné.

POKUS

Pomůcky:

Skleničky s kořením (kmín, pepř, skořice)

Šátek

Některé látky jsou pro člověka nepříjemné, toho se využívá při výrobě obranných sprejů.

Postup:

- Připravte si „slepé“ (nepopsané) skleničky s pepřem, kmínem a skořicí.
- Zavažte si oči, postupně k nim přičichávejte a pokuste se určit, která látka je vám nejvíce nepříjemná.
- Když se shodnete, ověřte si, o jakou látku se jednalo.
- Na závěr doplňte do tabulky smajlík 😊.

SKOŘICE	PEPŘ	SKOŘICE
hodí se k obraně	hodí se k obraně	hodí se k obraně

SVĚT NAŠIMI SMYSLY - ČICH

Jméno: _____

Datum: _____

Čichová adaptace

POKUS

Pomůcky:

2 různé vonící esence (například vonící jahodovou a citrónovou esenci do jídla nebo vonné olejíčky)

Postup:

- Nejdříve si otevřete jednu lahvičku a chvíli k ní silně čichejte. Nejlépe 2 – 3 minuty.
- Poté se pobavte o tom, kdy se vám vůně zdála nejsilnější.
- Pak si přičichněte k druhé skleničce (stejným způsobem).
- To celé opakujte dvakrát.
- Zřejmě zjistíte, že se smysl na danou vůni adaptoval a zkoumaný vjem už nemá tak ostrou vůni jako na začátku.

- Náš čich se dovede na některé vůně adaptovat.
- Například, když vejde do místnosti, zdají se nám pachy a vůně nejsilnější. Po chvíli strávené v místnosti tyto pachy však už téměř necítíme.
- Když ale vejde do místnosti někdo nový, má pocit, že by se mělo v místnosti vyvětrat.

SVĚT NAŠIMI SMYSLY - ČICH

Jméno: _____

Datum: _____

Vůně a zápachy

POKUS

- Vybavte si různá místa (nejlépe 10).
- K nim si vybavte, jakou vůni či zápach pro vás mají – zda příjemnou nebo nepříjemnou (například: les, nádraží, tělocvična, venkovní grilování, domov, autobus, postel, parfumerie, obchod s náradím, benzinka,...).
- Získané informace si запиšte do tabulky a srovněte výsledky se zápisky ostatních.

- Některé vůně jsou lidem milé, jiné ne.
- Dnes lidé používají k získání vůně různé příměsi, mýdla, voňavky apod.
- Ne však vždy tomu tak bylo.
- Například v Egyptě byl nemytý člověk prý ušpiněn i na duchu.
- U nás v Evropě zase katolická církev považovala koupání za přílišnou péči.

[illegible]

SVĚT NAŠIMI SMYSLY - ČICH

Jméno: _____

Datum: _____

Poznávání stejné vůně

- Lidé se už od pradávna pokouší vyrobit vůně, kterými se obklopují.
- Vyrobit takovou vůni není vůbec jednoduché. Odborník, který vytváří nové vůně, musí mít dobře cvičený čich a mnoholeté zkušenosti.
- Dobrý čich je nutný i v oboru gastronomie. Například zkušený vinař rozezná, v jakých sudech se víno skladovalo.

HRA

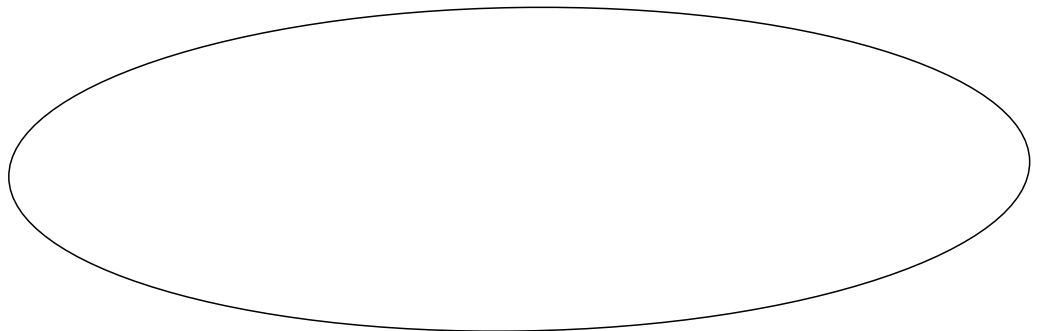
Zahrajte si čichové pexeso.

Pomůcky:

8 stejných neprůhledných nádobek (např. je možno využít obaly od kinofilmů).

Postup:

- Do nádobek udělejte malou díрку a vysypte vonící směs.
- Skleničky zamíchejte a položte na stůl.
- Pak hrajete stejně jako s pexesem, jen hledáte shodné dvojice podle čichu.

Napiš do bubliny, co pro tebe bylo těžké.

SVĚT NAŠIMI SMYSLY - ČICH

Jméno: _____

Datum: _____

Čich jako pomocník při pátrání

HRA

Zahrajte si hru v místnosti.
Její délka je asi 5 – 10 minut.

Pomůcky:

- Zdroj vůně nebo zápachu a šátek.

Postup:

- Učitel dá zdroj vůně na tajné místo a hráči ho hledají se zavázanýma očima.
- Zjistí-li žák místo, hledá ho dál jen „na oko“. Po chvíli ho nenápadně sdělí učiteli, aby to nepoznali ostatní žáci. Ti by měli pátrat dál sami.

- Člověk dovede sice rozeznat mnoho vůní, ale v porovnání se zvířaty je skoro jako bez čichu.
- Vědci například zjistili, že žraloci se vyhýbají místům, kde se rozkládají těla mrtvých žraloků. Toto se pak snažili využít k ochraně potápěčů.
- Dobrého čichu zvířat využívají lidé k vyhledání lidí při katastrofách či k vyhledání látek.
- Pes má totiž mnohonásobně více čichových buněk než člověk a dovede vystopovat pachatele i po několika hodinách jen podle čichové stopy.

ZDROJE:

Veškeré fotografie a obrázky pochází z vlastních zdrojů.